

GRAIUL ROMÂNESC

Organ al societății
GRAIUL ROMÂNESC

Redacția Str. Paris 29, București III
Adm. Str. C. Disescu 17, București II

Iese lunar sub supra-
vegherea unui Comitet

Abonamentul anual lei 100
in străinătate îndoit

ANUL III, No. 2

FEBRUARIE 1929

CUPRINSUL

Corpul nostru diplomatic în țări cu
minoritate românească *de Simion C. Măndrescu*

Români rutenizați din Bucovina *de Anton Hoidas*

INSEMNĂRI:

„Tatăl nostru”, în dialect istro-român.

Revista revistelor cari se ocupă de chestiunea Românilor din Peninsula
Balcanică.

Noile statute ale societății „Graiu Românesc”.

m.

Prescurtare în limbile franceză, italiană, germană și engleză

PREȚUL 10 LEI

ROVINA BUCUREȘTI III, CALEA VICTORIEI, 220 TEL. AUTOMAT 210/43

*Dr. Beuca Romănescu
Str. Sucevița 10
dov.*

Articolele, revistele și ziarele în schimb precum și orice fel de informații în legătură cu redactarea revistei se adresează d-lui SIMION C. MÂNDRESCU, Str. Paris No. 29, București III, iar cere- rile de abonamente, abonamentele și tot ce se referă la administrarea ei d-lui Dr. N. HAMAT, Str. C. Disescu No. 17, București II.

Citiți

Ziare ale Românilor de peste hotare:

- „NADEJDEA“ Ziarul partidului român din reg. S. H. S. Vrsac (Vârșet)
- „AMERICA“ Cleveland, Ohio (U. S. A.)
- „TRIBUNA ROMÂNĂ“ Detroit, Michigan (U. S. A.)
- „STEAUA NOASTRĂ“ New-York (U. S. A.)

Reviste despre Românii de peste hotare:

- „GRAIUL ROMÂNESC“
Str. Paris 29, București III
- „PENINSULA BALCANICĂ“ Căsuța poștală 328 (București)
- „TRIBUNA ROMÂNILOR TRANSNISTRIENI“
Str. Mihai-Viteazul, 50 (Chișinău)
- „FLAMBURA PINDULUI“ Str. Schitu Măgureanu No. 2, București

GRAIUL ROMÂNESC

ORGAN AL SOCIETĂȚII GRAIUL ROMÂNESC

ANUL III, No. 2

FEBRUARIE 1929

CORPUL NOSTRU DIPLOMATIC ÎN ȚĂRI CU MINORITATE ROMÂNEASCĂ

de Simion C. Măndrescu

Alegerea persoanelor, care să reprezinte interesele noastre în țări străine, este una din cele mai grele și mai delicate probleme. Ea nu poate fi rezolvată numai prin legi și regulamente, oricât de prevăzător ar fi fost alcătuite. Cu legile și regulamentele cele mai bune, cu respectarea strictă a lor, poți ajunge la rezultate cu totul altele decât cele dorite.

Deși este incontestabil, că fiecare legațiune aparte, trebuie să reprezinte interesele generale ale țării, totuși nu e mai puțin adevărat, că fiecare legațiune, dacă nu și grupuri de legațiuni, reprezintă pe lângă interesele generale și interesele speciale pe care țara le are sau le poate avea în anumite țări sau regiuni.

Japonia a fost cel dintâiu stat care și-a dat seamă de acest adevăr și și-a grupat întregul său corp diplomatic pe regiuni, întocmite pe sfera sa de interese. Miniștrii din fiecare regiune își au consfăturile lor periodice, pentru ca pe deoparte să examineze interesele statului japonez în fiecare țară din acea regiune și să avizeze la mijloacele de apărare ale acelor interese, iar pe de altă parte să-și armonizeze acțiunea lor în acea regiune în toate chestiunile la ordinea zilei. Și în numirea persoanelor, care să reprezinte acele interese, este condusă numai și numai de principiul „the right man in the right place”.

Ceeace pentru Japonia este un act de înțelepciune, pentru noi este o necesitate.

Variatatea intereselor pe care le avem de apărut, dictate de situația noastră geografică, de întregul nostru trecut, ca și de justele noastre aspirații, ne impune o examinare serioasă a lor, și numai în baza lor să fie luată orice măsură.

Căci într'adevăr cu totul alte interese avem de apărut în Franța, Anglia, Elveția, Germania, Italia și Statele Unite ale Americii, decât în țările Micii Antante; cu totul altele în statele care s'au rupt din Rusia țaristă, decât în cele două țări rămășițe ale fostei monarhii austro-ungare; cu totul altele în țările din Peninsula Scandinavă, decât în cele din Peninsula Balcanică. Și de aci câtă deosebire între a fi ministru al țării la Paris, Londra, Berna, Berlin, Roma sau Washington, și între a fi ministru al țării la Praga sau Belgrad; câtă între a fi la Oslo, Stockholm, Varșovia sau Helsingfors, și între a fi la Viena sau Budapesta; și însfârșit câtă între a fi la Angora sau Madrid și între a fi la Belgrad, Atena, Sofia și Tirana, cu alte cuvinte câtă deosebire între a fi ministru al țării în țări cu care nu ai decât legături internaționale și între a fi ministru al țării în țări de care ești legat și sufletește!

De aci și diferența în stabilirea normelor pentru recrutarea persoanelor

care vor avea să reprezinte interesele noastre în diferite țări și regiuni precum și diferența de acțiune și atitudine de adoptat în chestiunile pe care vor avea să le susțină.

În articolul de față ne vom mărgini numai la partea care intră în cadrul luptei pe care societatea și revista „Graiul Românesc” o duc în interesul Românilor de peste hotare.

Dacă pentru orice ministru plenipotențiar al țării se cere să fie un diplomat desăvârșit, un profund cunoscător al bogățiilor și nevoilor țării, un om de o cultură superioară multilaterală, pentru un ministru plenipotențiar, care își asumă răspunderea să reprezinte țara într-o țară în care trăiesc frați buni de ai noștri, se mai cer două condiții de căpetenie: să-i cunoască mai de aproape și să aibă un suflet de apostol, de misionar.

I-o impun aceasta interesele și demnitatea țării, i-o impun interesele fraților noștri, interesele minorității românești din țara respectivă.

Războiul mondial a creat o nouă situație minorităților, care trăiesc în statele semnatare a păcii generale, o situație mai bună de cât aceea pe care o aveau înainte de războiu. State cu o cultură liberală, state cu spirit larg de toleranță, au respectat această nouă situație, ba au mers de multe ori așa de departe, încât au făcut dintr'un drept recunoscut un privilegiu pentru minorități față de proprii lor fii, — cum e cazul nostru, — pe când state cu concepții mai șoviniste, mai intolerante, nu numai că nu le-au respectat noua situație, rezultată din noul aranjament între neamurile omenești, ci le-au nesocotit până și dreptul de existență ca minoritate, — este cazul dureros al țărilor în care trăiesc frați de ai noștri.

Ne dăm seamă de greutatea și delicatețea unei intervenții; ne dăm seamă de teama unora, ca nu cumva astfel de precedente să se întoarcă în contra noastră.

Privite mai de aproape însă, lucrurile se prezintă cu totul altfel, de oarece o intervenție pe lângă statele, care nu respectă îndatoririle ce le au față de minorități, nu poate fi rău interpretată de nimeni în lume, iar în contra noastră nu se va putea întoarce niciodată o astfel de acțiune a noastră, când știut este, că nici într'un alt stat minoritățile nu sunt mai la largul lor ca la noi.

Și apoi în joc nu este numai soarta fraților noștri, în joc este însăși demnitatea Statului Român.

Prietenia pe care o simulează state care, având în sânul lor o însemnată minoritate românească, calcă sistematic, brutal și fățiș drepturile acesteia la existență națională, după ce conaționalii lor dela noi se bucură de toate libertățile, este curată sfidare.

Ce rol frumos ar avea în astfel de state miniștrii noștri, conștienți de misiunea ce li s'a încredințat! Nu e vorba numai de a sprijini eforturile unor buni frați pentru valorificarea drepturilor lor, ci e vorba de ceva mai mult: de a înlătura baza subredă a unei prietenii necesare și a o înlocui cu baza solidă a unei sincere înțelegeri între popoare, înțelegere care fără respectarea drepturilor fraților noștri nu poate exista.

Pentru această grea sarcină ne trebuie miniștri care cu sinceritatea sufletului lor, reprezentând o cauză dreaptă, să fie totdeauna de partea țării pe

care o reprezintă, de partea celor care au nevoie de sprijinul nostru. Nu menajându-și posturile și mulțumindu-se cu o falsă prietenie a oficialității străine, își vor îndeplini misiunea.

Am fi nedrepti dacă n'am recunoaște, că am avut și avem și astfel de miniștri, am avut însă și de aceia, cari, în loc să ia partea oropșiților noștri frați, s'au pus de-a curmezișul intereselor lor și a lor noastre, declarând prin interviewuri, acordate în legătură cu tratativele ce se urmau pentru regularea drepturilor culturale și bisericești ale fraților noștri, că rezolvarea chestiunii este prematură.

Un altul a găsit cu cale, să se erige în apărător al unui punct de vedere contrar intereselor culturale ale fraților noștri. Noroc că primul ministru al țării respective a fost mai înțelegător al drepturilor fraților noștri, a fost ca să zic așa *mai bun Român* decât ministrul nostru.

Este lașitatea oamenilor care nu se gândesc la mijloacele cele mai eficace întru apărarea demnității și intereselor țării pe care o reprezintă, ci se gândesc numai la mijloacele prin care și-ar putea apăra mai cu succes una din cele mai bine remunerate slujbe pe care le poate oferi țara în schimbul unor minime servicii! Se pun bine cu asupritorii fraților noștri, presa din țara respectivă iea cu satisfacție act de atitudine înțeleaptă și prietenoasă a reprezentantului României, presa noastră reproduce osanalele și... domnii miniștri și-au asigurat postul!

Astfel de miniștri nu-și dau seamă, ce mare păcat comit față de țara lor și mai ales față de frații lor și ai noștri.

Persoanele alese, care se hotărăsc să primească să reprezinte țara în țări în care există o minoritate românească, n'ar trebui să scape din vedere un singur minut, că frații noștri din țările respective se uită la ministrul plenipotențiar al României ca la un ales al neamului care vine să le apere și interesele lor în țara în care i-a așezat soarta și în care de cele mai multe ori n'au cunoscut decât umiliri și persecuțiuni. Ministrul României este și ministrul lor, — c concepție simplistă în mintea lor nefalsificată de alte interese —, un mare avantaj pentru un ministru cu suflet cald pentru soarta fraților săi, numai să știe să profite de el.

Exemplul Românilor din Albania este în această privință edificator.

Dintre toți Românii din Peninsula Balcanică nici unii n'au fost și nu sunt atât de expuși să-și piardă naționalitatea în mizerie și incultură, ca Românii din Albania. Albanezii, săraci și inculți ca și ei, pe buze cu eterna recunoștință față de România, nici nu vor să audă de o minoritate românească. Ei îi consideră... *frați*.

S'au și purtat și se poartă cu ei ca adevărați frați! Dovadă protestarea unanimă a Camerii Deputaților în contra lor cu ocazia sfințirii bisericii din Corița; dovadă etatizarea, adică desființarea și puținelor școli românești, rămase încă de pe vremea dominațiunii turcești, și atâtea și atâtea alte dovezi.

Urmarea acestei purtări a Albanezilor a fost, că în țara lui Șaguna conștiința și cu ea solidaritatea națională a Românilor a scăzut până aproape să dispară. Orașe ca Durazzo și Berat, sate din Muzachia, începând cu Cavaia

și continuând până în sudul Albaniei, în care tot ce era creștin ortodox, — și erau aproape numai creștini ortodoxi —, era Român, azi și-au pierdut în mare parte caracterul lor românesc și sunt pe cale să și-l piardă cu totul.

Ei bine! această populație românească amorțită, amenințată să dispară, nu mult după sosirea mea ca ministru al țării în Albania, s'a desmorțit, a început să prindă curaj și să întrevadă o eră de prosperitate în viața lor națională, economică și culturală. Legațiunea României și ministrul ei erau în concepția lor legațiunea și ministrul lor. Cererile lor de orice natură nu se mai adresau autorităților albaneze, ci ministrului României, și numai cu greu se lăsau convingși, că trebuiau să le adreseze autorităților albaneze.

Sufletele au fost răscolite și urmașii lui Șaguna, șovăielnici un timp, au început să se arate vrednici de memoria marelui lor sol în Ardeal; apucând singura cale care putea să-i salveze și onoreze: calea spre un naționalism sănătos.

Au contribuit la aceasta câteva împrejurări înălțătoare pentru ei și — aș putea adăuga — și mișcătoare pentru reprezentantul țării.

Înălțarea steagului legațiunii s'a transformat într'o adevărată sărbătoare românească. De dimineață până târziu seara bărbați, femei, bătrâni, tineri și copii au defilat înaintea steagului arborat, prezentând felicitări ministrului României și felicitându-se reciproc, pentru că le-a fost dat să vadă un lucru despre care abia le venia să creadă, că e o realitate.

Își poate inchipui oricine ce impresie a făcut asupra Românilor, ce mândri s'au simțit ei, când în fruntea convoiului de 40 automobile, care aduceau din Durazzo la Tirana o mireasă româncă, era automobilul legațiunii în care luase loc soția ministrului!

Numai cine a fost de față și a văzut, poate să-și dea seamă de splendida primire făcută ministrului României, 60 km. departe de Corița, de către Românii din Corița ieșiți întru întâmpinare cu școli întregi, când acesta era în drum spre Corița pentru a asista la sfințirea bisericii române din localitate. Numai cine a auzit ropotul de aplauze cu care a fost primit de poporul român ocazionalul discurs în limba română a ministrului țării, își poate da seamă de ce se petrecea în sufletul aceloră care, după numele capului statului albanez, au ovaționat numele regelui Ferdinand I al României. Numai cine a văzut entuziasmul fraților noștri cu ocazia înălțării steagului celor două consulate la Durazzo și Santiquaranta, numai cine a văzut curgând lacrimi de bucurie din ochii părinților cari, prin intermediul legațiunii, au putut să-și trimeată copiii la școală românească în România, își poate da seamă de ce-am pierde noi prin dispariția din Albania a elementului românesc.

Și ceiace se poate spune despre Românii din Albania, lucruri petrecute sub ochii celui ce scrie acest articol, cred că ar putea spune oricare alt fost ministru sau actual ministru din celelalte țări cu minoritate românească, dacă din activitatea sa va fi lăsat sau va lăsa să se răsfrângă și o părticică asupra nevoilor fraților noștri.

Apărarea vieții unor astfel de elemente, cum ni le-a dăruit soarta în toată Peninsula Balcanică și în alte părți ale lumii, este nu numai o datorie de onoare ci și o chestiune de demnitate pentru România.

Pentru aceasta trebuie însă să avem la Ministerul de Externe oameni înțelegători, iar trimiși extraordinari în țările respective oameni care, în loc să se gândească să se întoarcă în țară învăluți în „mari cordoane” străine, să se gândească, că ar fi mai mare onoare pentru ei să se întoarcă învăluți în dragostea și regretul acelorora pentru soarta cărora s'au interpus la nevoie.

ROMÂNII RUTENIZAȚI DIN BUCOVINA

de Anton Hoidas

Desigur că foarte puțini dintre noi vom fi știind, că în partea de nord a Bucovinei trăește un însemnat număr de Români care, deși prin portul, obiceiurile și felul lor de a trăi ne amintesc pe Românul nostru, totuși, cu durere trebuie să spunem, și-au pierdut limba. Sunt Românii rutenizați, Românii, care venind în atingere cu elementul ucrainean, au învățat limba acestora, pierzând-o cu timpul pe a lor.

Se știe că ocupațiunea austriacă, nevoind să aibă o masă compactă de Români în Bucovina, a căutat cu orice chip să aducă și alte națiuni care, implântate în diferite părți ale acestei țărișoare, să-i schimbe coloritul pur românesc pe care l-a avut până atunci.

Polonii și Evreii veniți la început, având altă credință și alte obiceiuri ca ale Românilor, n'au putut avea nici o influență asupra acestora, așa că Austriei au început colonizarea cu Ruteni aduși din Galiția.

Având aceeași religie și obiceiurile fiind asemănătoare cu ale noastre, Rutenii intrară repede în legături cu Românii bucovineni, legături care deveniră din ce în ce mai strânse. Limba ucraineană fiind mai ușoară și Românul nostru fiind mai inteligent decât Ruteanul, nu trebuie să ne mire, dacă cu timpul Românul s'a deprins a vorbi, pe lângă limba lui maternă, și limba ucraineană.

Desigur că acest lucru l-a urmărit stăpânirea austriacă care, profitând de acest fapt, a introdus ca limbă de predare în școlile primare limba ruteană, iar preotul în astfel de sat mixt era obligat a sluji numai rutenește.

Supus unei astfel de soarte vitregi, Românul a început încetul cu încetul să-și perdă limba, ajungând să nu cunoască decât limba ucraineană.

Pierzându-și limba, foarte ușor și-au pierdut apoi și numele.

Preotul satului, care în cele mai multe cazuri era Rutean și care pe vremea aceea făcea și serviciul stării civile, când i se anunța un nou născut, îi schimba numele patronimic, adăugându-i unul din sufixele ciuc, schi, sau ovici. Așadar să nu ne mirăm, dacă vom întâlni nume ca: Mateiciuc, Tarnavschi, Vasilovici, etc., care ascund pe Românii rutenizați.

Pe acești Români rutenizați îi putem împărți în două categorii:

O bună parte sau — mai bine zis — cea mai mare parte din ei, fiind conștienți de cele întâmplate, nu pregetă un singur moment de a-și susține sus și tare obârșia lor românească și de a se afișa la orice ocazie ca buni Români; cealaltă parte de Români rutenizați, deși conștienți de cele întâmplate cu ei, și deși unii din ei poartă nume românești ca: **Albota, Frunză, Rotaru** etc. totuși, ajunși la o situație mai bună datorită numai renegării neamului lor, perzistă a se lepăda de românismul strămoșilor lor.

Cei dintâi, deși nu vorbesc românește, totuși și-au păstrat credința, portul și obiceiurile intacte, bătând și în ei aceeași inimă de buni Români ca și în noi.

Asupra acestora trebuie să ne fie privirea ațintită și să căutăm a face tot posibilul, ca să le redăm scumpul graiu românesc, lucru pe care ei ni-l cer neconținut, și pe care urgisirea străină li l-au furat cu atâta viclenie.

Nici cealaltă parte, așazisă a Românilor renegați¹⁾, n'ar trebui să ne lase pasivi, ci să căutăm să-i aducem la calea cea bună și să-i facem să înțeleagă greșeala în care au căzut.

INSEMĂNĂRI

Primum o minunată carte de rugăciuni, prima în felul său, în dialect istro-român, extras din cartea „*La frații noștri*”, în curs de apariție, a d-lui profesor Leca Morariu, neobositul cercetător al chestiunii Românilor din Istria. Reproducem ca exemplu „Tatăl nostru”.

† An lumele lu Ciace, lu Fil'u e lu Svetu Spirit, Amen!

Ciace nostru carle ști ân cer, neca se lumele tev posvete, neca vire cesaria te, se fie vol'a te, cum âi ân cer, șa și pre pemint.

Păra nostre de saca zi de-ne-vo astez și ne scuze peccatele nostre, cum și noi scuzein lu cel'i carl'i ne ofendescu. Și nu duce pre noi ân napast, ma ne zbave de cela revu. Amen!

An lumele lu Ciace, lu Fil'u e lu Svetu Spirit, Amen! †

A reapărut harnica revistă *Peninsula Balcanică*, An. VII, No. 1—2, cu un bogat material informativ și literar. Directorul revistei, d-l Toli Haği-Gogu, ne anunță reorganizarea ei, ceea ce se și constată din cuprins.

S'au înființat și două reviste noi, cari se ocupă cu chestiunea Românilor din Peninsula Balcanică: *Revista Pindului-Macedoniei și a Timocului* în care se publică o conferință a d-lui C. Constante despre „Românii din Valea Timo-

1) Într'un număr viitor vom reveni cu o privire specială asupra localităților care ar necesita o mai strașnică luare aminte și intervențiune, din partea organelor noastre de propagandă culturală și națională.

cului și a Moravei", ținută în 1925 la Societatea de Cultură Macedo-română și *Flambura Pindului*, revista „Societății studenților români macedoneni de peste hotare”, de curând constituită. Societatea își propune să lupte pentru cauza națională și culturală a celor de acasă și revista „Flambura Pindului” o va secunda întru urmărirea idealului. Sunt articole semnate de N. Iorga, S. Măndrescu, G. Murnu, Ion Foti, C. Brânzei, etc. O importantă parte literară completează numărul 1.

În Bazargic apare ziarul naționalist „*Legionarii*”, pentru apărarea drepturilor Românilor în Dobrogea și cu deosebire ale coloniștilor.

NOILE STATUTE ALE SOCIETĂȚII «GRAIUL ROMĂNESC»

Societatea „Graiul Romănesc”, în ultima sa adunare generală, și-a modificat statutele precum urmează:

Numirea, sediul și scopul societății.

Art. 1. — Se înființează în București o societate culturală numită „Graiul Romănesc”.

Art. 2. — Scopul societății este să întreție legături de graiu, credință și cultură românească cu Români din afară de Regatul României, să-i apere de desnaționalizare și să salveze pe cei desnaționalizați oriunde s'ar găsi.

Mijloace

Art. 3. — Pentru atingerea acestui scop societatea va urmări:

a) crearea unui fond din care să se înființeze școli, biserici și biblioteci românești între acei Români, precum și burse de studiu;

b) înlesnirea venirii la studii în țară pentru școlarii din acele ținuturi și a întoarcerii între ai lor după terminarea școlii;

c) organizarea de excursii de cunoaștere, atât ale Românilor din alte părți în țară, cât și ale Românilor din Regat la ceilalți Români;

d) înființarea unei secții de studiu, care să cerceteze starea Românilor din alte țări, mai ales cu privire la drepturile minorităților după noule tratate, și să pregătească memorii pentru adunările internaționale;

e) publicarea unei reviste de cercetare și de luminare a opiniei publice, în care să-și găsească loc toate problemele în legătură cu păstrarea ființei naționale a Românilor de oriunde și cu întărirea limbii românești, socotită întruparea cea mai vădită a acestei ființe;

f) ridicarea unui local care să adăpostească biblioteca și sălile de lucru ale societății precum și un cămin pentru Români în trecere din alte ținuturi;

g) întrebuințarea oricăror alte mijloace de propagandă, conferințe, întruniri, publicații, pentru atingerea la acelaș scop;

h) legătura cu societățile cu scopuri asemănătoare pentru acțiuni comune în anumite chestiuni sau pentru coordonarea acțiunii generale.

*

Membri

Art. 4. — Poate fi membru orice Român care se înscrie în societate și lucrează potrivit statutelor. Cererea trebuie să fie sprijinită de doi membri și să fie primită de majoritatea membrilor comitetului.

Art. 5. — Fiecare membru plătește o cotizație anuală care se hotărăște de adunarea generală.

Art. 6. — Membrii sunt de patru feluri: fondatori, de onoare, donatori și activi.

Fondatori sunt acei membri cari au luat parte la înființarea societății și se găseau în comitet, când „Graiul Românesc” a dobândit personalitatea juridică.

Membri de onoare pot fi alese acele personalități de seamă cari au ajutat în chip deosebit la împlinirea scopurilor societății sau la deslegarea pe altă cale a problemelor urmărite de societate.

Membri donatori pot fi proclamate acele persoane sau așezăminte cari au dăruit societății cel puțin 5000 lei.

Activi sunt toți ceilalți membri înscriși cari lucrează potrivit statutelor.

Art. 7. — Membrii activi ai societății din diferite localități sau din străinătate, când sunt în număr de 50, pot să înființeze o filială.

Cererea de înființare se înaintează Comitetului din București care ia hotărâre, sub rezerva întăririi de întâia adunare generală.

Art. 8. — Filiala are aceleaș organe de conducere și lucrează în totul potrivit statutelor. Pentru legăturile cu societatea prevederi speciale se vor trece în regulament.

Art. 9. — Organele de conducere ale societății sunt: Adunarea generală și Comitetul.

Adunarea Generală

Art. 10. — Adunarea generală e alcătuită din totalitatea membrilor societății și din câte doi delegați ai fiecărei filiale cari aduc la cunoștință propunerile adunării generale ale acelor filiale și discută orice chestie în legătură cu activitatea lor.

Adunarea generală obișnuită se adună odată pe an în Maiu. Adunarea generală extraordinară se convoacă atunci, când comitetul o crede trebuincioasă, sau 50 de membri o cer.

Ea dă descărcare comitetului care-i înaintează o dare de seamă generală de activitate și hotărăște planul de acțiune al societății.

Alege, când însărcinarea comitetului ieș sfârșit, noul comitet sau când se ivește o vacanță, pe noul membru.

Intărește primirea de membru sau încuviințarea de filiale făcută de comitet.

Cercetează orice propuneri au fost puse în ordinea de zi și ia hotărâri cu majoritatea absolută a membrilor de față. Numai propunerile de schimbarea statutelor trebuie să întrunească două treimi.

Comitetul

Art. 11. — Comitetul e alcătuit din 12 membri, aleși de Adunarea generală pe termen de trei ani. Adunarea generală desemnează pe Președinte, cei doi Vicepreședinți, Secretar General și Casier. Tot ea alege trei cenzori, pentru controlul gestiunii financiare.

Comitetul aduce la îndeplinire planul de acțiune fixat de adunarea generală și ia orice inițiative în concordanță cu el, care se arată necesare și care trebuie supuse incuviințării întâii adunări generale.

Comitetul poate să fixeze din sânul său o delegație, care se adună ori de câte ori trebuința o cere și săvârșește toate lucrările curente ale societății.

Comitetul face bugetul societății, pe care îl supune adunării generale. Președintele sau un Vicepreședinte, cu mandat dela Președinte, reprezintă societatea în justiție.

Toate actele se semnează de Președinte și de Secretarul General sau de inlocuitorii lor autorizați.

Art. 12. — În caz de disolvare a societății averea ei trece asupra „Ligii pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“.

m.

GRAIUL ROMÂNESC (Le langage roumain)

REVUE MENSUELLE DE LA SOCIÉTÉ „GRAIUL ROMÂNESC“

Troisième Année, No. 2

Février 1929

ARTICLES

Nos diplomates dans les états aux minorités roumaines.
par Siméon C. Măndrescu

On sait, que toute légation ou groupe de légations représente à côté des intérêts généraux d'un pays à l'étranger, d'autres intérêts, locaux ceux-là, suscités par la position de certains états et variant selon la région.

Pénétré de cette vérité, le gouvernement du Japon a pris l'importante décision de convoquer à des conférences périodiques ses envoyés officiels dans une région déterminée, afin de coordonner l'action commune qu'ils seraient censés entreprendre dans ces parages-là. Les états — grands ou petits — ne perdent jamais de vue un principe si évident, lorsqu'il s'agit de nommer les accredités appelés à défendre leurs intérêts à l'étranger.

A plus forte raison, nous devons, nous Roumains, prendre pour guide cet axiome, ayant tout autre espèce d'intérêts à soutenir en France, en Angleterre, en Italie, en Allemagne ou dans les Etats-Unis — qu'en Tcheco-

slovaquie, en Pologne, en Autriche ou en Hongrie; pareillement nos affaires dans les Pays Scandinaves, en Turquie ou en Espagne sont bien différentes de celles que nous avons dans les Balkans.

Ceci impose des normes variables dans le choix des personnes chargées de représenter des intérêts si dissemblables. On doit exiger surtout plus de circonspection et de prévoyance dans la désignation des diplomates qui nous représenteront dans des pays renfermant une forte minorité roumaine.

Nos ministres dans les états de cette catégorie sont d'abord tenus à connaître exactement la situation de leurs nationaux, sujets du pays respectif et surtout d'être doués d'une âme d'apôtre, consciente de sa mission.

Nous comprenons bien ce qu'une intervention en faveur de nos frères a de délicat et en conséquence nous ne désirons pas y arriver. Une pareille démarche ne devrait même pas avoir lieu, les états intéressés étant obligés d'appliquer sincèrement et loyalement les conventions internationales concernant les minorités, comme nous en usons chez nous.

Mais si ces états-là non seulement ne respectent pas les dites conventions, mais étouffent en sus toute velléité de manifestation ethnique chez leurs minorités, les empêchant de se développer comme nation distincte, tel qu'est malheureusement le cas des pays — à peu d'exception près — où vivent d'importantes minorités roumaines?

Dans ces circonstances on doit agir autrement.

Une intervention amicale et une certaine attitude dans les rapports de nos représentants avec le gouvernement de l'état en question et avec la minorité roumaine qui y habite, seraient dans l'intérêt même de nos relations d'amitié avec ces états-là, amitié qui n'aurait rien de solide sans le maintien des droits de nos nationaux. Nous avons ceci d'avantageux dans cette campagne, qu'on ne peut nous accuser d'arrière-pensées irrédentistes, l'irrédentisme n'étant pas notre fait.

L'attitude de l'auteur comme plénipotentiaire de Roumanie à Tirana, attitude inspirées par une sollicitude sincère à l'égard des Roumains, sujets albanais, n'a nullement lésé ni porté atteinte aux intérêts de l'Albanie. Nos frères y ont commencé à se sentir Roumains pour exiger comme tels le droit de vivre et de se développer, se rendant ainsi utiles et fidèles citoyens de leur patrie. L'inauguration de la légation et des consulats de Roumanie, la consécration de l'église orthodoxe-roumaine de Coritza et d'autres festivités, revêtant un caractère national roumain, furent autant d'occasion pour nos frères, privés de droits ethniques, d'espérer dans un avenir meilleur.

Se seraient-ils donc trompés?

Il y va partout, en Albanie ou ailleurs, non seulement des intérêts vitaux de nos nationaux, mais en même temps de la dignité de la Roumanie, laquelle ne peut regarder avec indifférence le régime subi par nos frères dans les pays où le sort les a jetés.

Avec des envoyés à la hauteur de leur tâche on pourrait faire énormément dans ce sens; très peu ou rien du tout avec des diplomates qui ne comprennent pas leur mission.

Les Roumains de Bucovine dénationalisés par les Ruthins
par Anton Holđas

Au nord de la Bucovine habite un assez grand nombre de Roumains, lesquels, quoique par leurs costumes, leurs coutumes et leur propre manière de vivre nous rappellent notre Roumain, tout de même ils ont oublié de parler le roumain. Ce sont des Roumains ruthénisés.

Les Autrichiens n'admettant pas de voir les Roumains en masse compacte, ils ont mis toute leur adresse pour changer la situation d'avant l'occupation autrichienne.

Les Polonais et les Juifs, arrivés les premiers, professant une autre foi et d'autre moeurs, tout à fait contraires à celles des Roumains, n'ont exercé aucune influence sur le caractère de leur vie.

Alors, il ont eu recours à la colonisation avec des Ruthins, appelés de la Galicie, lesquels ayant la même religion que les Roumains et des coutumes ressemblantes à celles de ceu-ci, les Autrichiens ont réussi à faire ce que les Polonais et les Juifs n'ont pu accomplir: c'est-à-dire d'entrer en relations intimes avec les Roumains. Outre sa langue maternelle, le Roumain a appris le parler ukrainien, ce que lui fut très facile, parceque la domination autrichienne avait introduit dans l'enseignement primaire le routhénien et, même dans les églises des villages, habités à la foi par les Roumains et les Ruthins, le curé était lui-même obligé d'officier en ruthénien. Dans de pareilles circonstances il est facile à comprendre, que le Roumain a petit à petit, a oublié son parler et même sa nationalité.

Le curé, qui était à la fois chargé de rédiger les actes des nouveaux-nés, a ruthénisé les noms de famille roumains, en ajoutant au nom roumain le suffixe *ciuc*, *schî* au *ovici*, en créant des noms, comme: *Mateiciuc*, *Tarnawschi*, *Vasilovici*, etc.

Nous pouvons diviser ces Roumains ruthénisés en deux catégories: La plupart, consciente de son origine roumaine — même sans parler le roumain — est, pourtant, demeurée roumaine; le reste — quoique portant des noms roumains, parvenu à une meilleure situation, grâce à la rénégation, persiste à abandonner leur nationalité.

Les uns, comme les autres méritent notre sollicitude, en aidant les uns à apprendre le roumain, et faire aux autres comprendre l'hérésie dans laquelle ils se sont plongés.

NOTES

On reproduit comme spécimen de parler istro-roumain un crédo extrait d'un livre d'heures dont M. Leca Morariu, professeur à la Faculté des Lettres de Cernautzi, s'occupera dans son ouvrage „Chez nos frères”, à paraître prochainement.

Nous signalons l'apparition du dernier numéro du périodique „La Péninsule des Balkans“ (VIIe année, fasc. 1—2); comprenant un riche matériel littéraire et des renseignements précieux.

Nous nous faisons également un plaisir et un devoir d'annoncer la publication de deux revues nouvelles consacrées aux problèmes ayant trait aux Roumains des Balkans. Ce sont la „Revista Pindului-Macedoniei și a Timocului“ („La Revue du Pinde macédonien et du Timoc“) et la „Flambura Pindului“, („La bannière du Pinde“), cette dernière organe de „la Société des étudiants Macédo-Roumains d'au delà des frontières“. La „Flambura Pindului“ notamment se présente dans d'excellentes conditions.

Les nouveaux statuts de la Société „Graiul Românesc“

La Société „Le Parler roumain“ dans sa dernière assemblée générale a modifié certains articles de ses Statuts, précisant ainsi son activité aussi bien en ce qui concerne le profond intérêt qu'elle porte aux Roumains qui vivent hors du Royaume qu'à ceux dénationalisés au dedans de ses frontières. L'on a établi des normes pour la direction de la Société et des moyens pour le développement de son activité.

GRAIUL ROMĂNESC (La favella rumena)

RIVISTA MENSILE DELLA SOCIETA' «GRAIUL ROMĂNESC»

Anno III, No. 2

Febbraio 1929

STUDI

*Il nostro Corpo diplomatico nei paesi con minoranza rumena
di Simion C. Măndrescu*

Ogni legazione o gruppo di legazioni, rappresentanti gli interessi generali di un paese, rappresentano nello stesso tempo anche gli interessi particolari, legati a certi paesi o a certe regioni.

Questa verità è alla base di un' importante disposizione presa dal Giappone, quella di riunire in conferenze periodiche i suoi rappresentanti di una certa regione per far concordare la loro comune azione nei problemi speciali, attinenti a quella regione. E la stessa verità è stata presa in considerazione dai grandi e piccoli stati nella nomina delle persone che dovranno rappresentare i loro interessi all'estero.

Questa verità ci deve guidare noi Rumeni, in una più larga misura ancora, poiché abbiamo degli interessi ben diversi da difendere in Francia, in Inghilterra,

in Italia, nella Germania o negli Stati Uniti dell' America che nella Cecoslovacchia, in Polonia, nell' Austria o nell' Ungheria, e ben diversi ancora nei paesi scandinavi, in Turchia, in Ispagna da quelli dei paesi balcanici, ecc.

Quindi viene anche la differenza nella scelta delle persone che ci debbono rappresentare in quei diversi interessi.

Una grande prudenza ed una matura riflessione si richiedono nella scelta delle persone che ci dovranno rappresentare nei paesi con importante minoranza rumena.

In tali paesi, i rappresentanti nostri debbono avere prima di tutto un' anima di apostoli, di missionari, e debbono conoscere perfettamente la situazione dei Rumeni di quei paesi.

Comprendiamo la difficoltà di ogni intervento in favore dei nostri fratelli, cittadini di altri stati, e non ce l'auguriamo. Questo intervento non dovrebbe mai avvenire, poichè gli stati rispettivi dovrebbero mettere in pratica con sincerità e con lealtà le convenzioni internazionali riguardanti le minoranze, come facciamo noi.

Se invece, non solo non sono rispettante queste convenzioni, ma vi è soffermata ogni velleità di potersi manifestare come minoranza e sviluppare come nazionalità ben definita, come per sfortuna succede — salvo scarsissime eccezioni — nella maggior parte dei paesi in cui vivono importanti minoranze rumene?

Le cose in questo caso cambiano.

Un intervento amichevole e un certo atteggiamento nelle relazioni dei nostri rappresentanti con le autorità governative rispettive e con la minoranza rumena è nell' interesse stesso dell' amicizia e dei rapporti nostri coi paesi rispettivi, perchè senza il rispetto dei diritti dei nostri fratelli, non può esistere un' amicizia duratura. Abbiamo anche il vantaggio di non poter essere accusati di irredentismo, perchè non avremmo che fare colle idee irredenti.

Il mio atteggiamento come ministro della Rumenia in Albania, atteggiamento nato da un affetto sincero per i Rumeni, cittadini albanesi, non ha leso e danneggiato in nulla gli interessi dello stato albanese. I Rumeni hanno cominciato a sentirsi Rumeni ed a reclamare il diritto alla vita ed allo sviluppo come unità etnica, diventando cittadini tanto più utili e più fedeli dello stato albanese. L'inaugurazione della legazione et dei consolati della Rumenia, la consacrazione della chiesa rumena di Coriza ed altre festività con carattere nazionale rumeno sono state occasioni nelle quali l'anima di quelli senza diritto nazionale si è riconfortata nella speranza di un avvenire migliore anche per loro.

Se si sono però ingannati?

Vi è sempre in giuoco, in Albania come altrove, non solo l'interesse dei nostri fratelli, ma anche la dignità della Rumenia alla quale non può sembrar indifferente il regime a cui sono subordinati i nostri fratelli nei paesi nei quali sono stati sparsi dalla sorte.

Con rappresentanti all' altezza della loro missione si può fare molto, poco oppure nulla con rappresentanti che non comprendono la loro alta missione.

I Rumeni rutenizzati di Bucovina
di Anton Holdas

Nel settentrione di Bucovina vive un significativo numero di Rumeni i quali, benchè per il loro costume, usi ed il loro modo di vivere ci richiama il nostro Rumeno, però hanno perduto la loro lingua. Ci sono i Rumeni rutenizzati.

Gli Austriaci, che non ammettevano una massa compatta di Rumeni, hanno cercato di cambiare in ogni modo possibile il stato d'avanti all'occupazione.

I Polacchi e i Giudei venuti al principio, avendo altra fede e altri usi, non hanno avuto nessun'influenza sopra di loro. Hanno ricorso allora alla colonizzazione per Ruteni portati di Galizia, i quali avendo la stessa religione e i usi essendo simili, hanno potuto fare ciòchè non hanno fatto i Polacchi e i Giudei: avere delle relazioni intime con Rumeni.

Il Rumeno ha imparato ancora — sopra la lingua materna — la lingua ucrainiana, e tanto più facile, quanto la dominazione austriaca ha introdotto come lingua d'insegnamento nelle scuole primarie anche il rutenio, mentrechè nella chiesa il prete dei villaggi misti era obbligato d'uffiziare in rutenio. In tali condizioni è molto facile di capire, come i Rumeni hanno perduto a poco a poco la loro lingua e con essa la loro nazionalità.

La rutenizzazione del nome è stato a cura del prete del villaggio, di solito ufficiale del stato civile, che aggiungeva al nome di Rumeni un **ciuc**, **schi** o **ovici** creando così dei nomi come: Mateiciuc, Tarnawschi o Vasilovici etc.

Questi Rumeni si dividono in due categorie: una, la più grande, cosciente di sua origine rumena, benchè non sa più la lingua rumena, tengono di esser Rumeni; l'altra parte, benchè molti con nome rumeno, giunti ad una situazione migliore, dovuta alla rinneazione della loro nazione, persistono a rinnegarla.

Gli uni come gli altri meritano tutta la nostra sollecitudine, aiutando d'imparare il rumeno gli uni, l'altra parte di farla capire l'errore, nel quale si trovano.

APPUNTI

Da un libro di preghiere istro-rumeno, tirato dal volume del Professore Leca Morariu „Presso i nostri fratelli” in corso di stampa, si riproduce come modello di lingua „Padre nostro”.

E riappare la rivista „Penisola balcanica”. Anno VII, Numero 1—2, con un ricchissimo sommario informativo e letterario.

Si sono fondate anche due nuove riviste che si occupano del problema rumeno nei Balcani: *La rivista del Pindo della Macedonia*, e *del Timoc (Revista Pindului-Macedoniei și a Timocului)* e *La Fiamma del Pindo (Flambura Pindului)*, quest'ultima rivista della „Società degli studenti Macedo-Rumeni d'oltre i confini” da poco fondata. La *Flambura Pindului* si presenta specialmente in ottime condizioni.

I nuovi statuti della società „Graiul Românesc“

La società „Graiul Românesc“ (La favella rumena) nella sua ultima adunanza generale ha modificato alcuni articoli dello statuto, precisando la sua attività tantò perciò che riguarda la sollecitudine da accordarsi ai Rumeni che vivono al di là delle frontiere del Regno, quanto anche a coloro snazionalizzati dell'interno. Si sono prese indi delle decisioni per la direzione della Società e per i mezzi più adatti allo sviluppo della sua attività.

GRAIUL ROMÂNESC (Das rumänische Wort)

MONATSSCHRIFT DES KULTURVEREINS „GRAIUL ROMÂNESC“

III. Jahrgang, No. 2

Februar 1929

AUFSÄTZE

Unser diplomatisches Corps in den Ländern mit rumänischer Minderheit
von Simion C. Mândrescu.

Jede Gesandtschaft und Gruppe von Gesandtschaften, die die allgemeinen Interessen eines Staates vertritt, vertritt gleichzeitig auch besondere Interessen, die an gewisse Länder oder Gebiete gebunden sind.

Diese Tatsache bildet die Basis einer bedeutenden Massnahme, die von Japan getroffen wurde, nämlich seine Vertreter aus bestimmten Gebieten in periodischen Konferenzen zu versammeln, um ihr Vorgehen in den besondern Fragen, die diese Gebiete betreffen, in Uebereinstimmung zu bringen. Und dieselbe Tatsache wird auch von den grossen und kleinen Mächten bei der Ernennung der Persönlichkeiten, die ihre Interessen nach aussen vertreten sollen, in Betracht gezogen.

In noch höherem Masse müsste diese Wahrheit uns Rumänen leiten, denn in Frankreich, England, Italien, Deutschland oder den Vereinigten Staaten von Nordamerika haben wir ganz andere Interessen zu verteidigen als in der Tschecho-Slowakei, Polen, Oesterreich oder Ungarn, und wieder ganz andere in Skandinavien, in der Türkei oder Spanien als auf der Balkanhalbinsel.

Daher auch der Unterschied bei der Auswahl der Persönlichkeiten, die jene Interessen vertreten sollen. Vor allem ist grosse Ueberlegung und Umsicht nötig bei der Auswahl der Vertreter für jene Länder, die eine bedeutende rumänische Minderheit haben.

Unsere Representanten in solchen Ländern müssen vor allem Apostel- und Missionsgeist haben und dazu die Lage der Rumänen in jenen Ländern gut kennen.

Wir verstehen die Schwierigkeit jeder Intervention zu Gunsten unserer Brüder, die Bürger eines anderen Staates sind, und wünschen eine solche nicht. Sie dürfte auch garnicht nötig sein, da doch die betreffenden Staaten verpflichtet sind mit Aufrichtigkeit und Gewissenhaftigkeit die internationalen Minderheit-übereinkommen einzuhalten, so wie wir es auch tun. Was aber, wenn man diese Abkommen nicht nur nicht anwendet, sondern sogar jede Regung, sich als Minderheit zu beweisen, oder sich als besondere Nationalität zu entwickeln, unterdrückt, wie es unglücklicherweise der Fall ist — mit einer unbedeutenden Ausnahme — in den Ländern, wo eine bedeutende Minderheit von Rumänen wohnt.

In diesem Falle steht die Sache ganz anders.

Eine freundschaftliche Intervention und eine gewisse Stellung unserer Vertreter sowohl gegenüber der Oeffentlichkeit der betreffenden Länder, als auch gegenüber der rumänischen Minderheit, ist durchaus im Interesse unserer Freundschaft selbst wie auch unserer Beziehungen zu diesen Ländern; denn ohne die Berücksichtigung der Rechte unserer Brüder kann keine wahre Freundschaft bestehen. Wir haben dazu noch den Vorteil, dass uns keine irredentistischen Gedanken vorgeworfen werden können, da wir mit dem Irredentismus nichts anfangen könnten.

Meine Haltung als Gesandter in Albanien, welche nur aus reiner Liebe für die Rumänen albanesischer Staatsbürgerschaft entsprang, verletzte und schädigte in keiner Weise die Interessen des albanischen Staats. Die Rumänen begannen sich als Rumänen zu fühlen und das Recht zu fordern als solche zu leben und sich als solche zu entwickeln, und wurden umso nützlichere und treuere Bürger des Staates Albanien. Die Feier bei der Eröffnung der rumänischen Gesandtschaft und der Konsulate, die Einweihung der rumänischen Kirche in Coritza und andere Festlichkeiten national-rumänischen Charakters waren Gelegenheiten, bei denen die Seele der national Entrechteten Hoffnung schöpfte auf eine auch für sie gute Zukunft.

Und wenn sie sich getäuscht haben?

In Frage steht überall, in Albanien, wie auch anderswo, nicht nur das Interesse unserer Brüder, sondern auch die Würde Rumäniens, dem es nicht gleichgültig sein kann, was für einem Regime unsere Brüder in den Ländern, wohin das Schicksal sie verschlagen hat, unterworfen sind.

Mit Vertretern, die auf der Höhe ihrer Mission stehen, kann man sehr viel erreichen, sehr wenig jedoch oder gar nichts mit solchen, die ihre Berufung nicht verstehen.

Die rutenisierten Rumänen der Bucowina
von Anton Hoidas

Im Norden der Bukowina lebt eine bedeutende Anzahl von Rumänen, welche obgleich sie durch Tracht, Gebräuche und Lebensweise an unsere Rumänen erinnern, dennoch ihre Sprache verloren haben. Es sind die rutenisierten Rumänen.

*Weil die Oesterreicher nicht zulassen wollten, dass grosse Massen von Rumänen in der Bukowina lebten, suchten sie auf jede Weise die Lage, die sie bei der Besetzung vorfanden, zu ändern.

Die anfangs eingewanderten Polen und Juden hatten einen anderen Glauben und andere Sitten und konnten darum auf sie keinen Einfluss ausüben. Die Oesterreicher griffen also zum Mittel der Kolonisierung durch aus Galizien eingeführte Rutenen, welche, da sie dieselbe Religion hatten und ihre Gebräuche ähnlich waren, das erreichen konnten, wozu Polen und Juden nicht imstande waren, nämlich mit den Rumänen in innige Fühlung zu kommen. Diese erlernten gar bald neben der Muttersprache auch Ukrainisch, was umso leichter war, da die oesterreichische Herrschaft in den Volksschulen das Ukrainische als Unterrichtssprache einführte, während die Priester in gemischtsprachigen Dörfern verpflichtet wurden, den Gottesdienst Ukrainisch abzuhalten.

Es ist leicht zu verstehen, dass die Rumänen unter solchen Bedingungen ganz allmählich ihre Sprache und damit ihre Nationalität verloren. Für die Rutenisierung der Namen sorgte der Dorfpfarrer, der zugleich das Matrikelamt besorgte, indem er dem rumänischen Namen ein „ciuc“, „schi“ oder „ovici“ zufügte, und Namen wie Mateiciuc, Tarnawschi, Vasilovici, etc schuf.

Die rutenisierten Rumänen können wir in zwei Kategorien einteilen: Die meisten von ihnen, ihrer rumänischen Herkunft wohl bewusst, wollen als Rumänen gelten, obwohl viele die rumänische Sprache nicht mehr sprechen, die anderen, obwohl viele mit rumänischen Namen, fahren fort ihre Zugehörigkeit zum rumänischen Volke zu leugnen, da sie einmal auf Grund dieser Tatsache zu gewissen hohen Stellungen gebracht haben.

Sowohl die einen, als auch die anderen, verdienen unsere Aufmerksamkeit, indem wir die einen anhalten, rumänisch zu lernen, die anderen bewegen, ihren Fehler einzusehen.

NOTEN

Aus einem Gebetbuch in istro-rumänischem Dialekt, das im Auszug aus dem Buche Prof. Leca Morariu's „Bei unsern Brüdern“ erscheint, geben wir als Sprachbeispiel „Das Vaterunser“ wieder.

Es ist neu erschienen die Zeitschrift „Die Balkanhalbinsel“, VII Jahrgang, No. 1—2, mit reichem informativen und literarischem Inhalt.

Es wurden auch zwei neue Zeitschriften, die sich mit der Frage der Balkanrumänen beschäftigen, gegründet: „Revista Pindului-Macedoniei și a Timocului“ (Zeitschrift für den Pindus Mazedoniens und Timokgebiet) und „Flambura Pindului“. Die letztere Zeitung ist das Organ der „Vereinigung mazedoarumänischer Studenten ausserhalb der Staatsgrenzen“, die vor kurzem ins Leben gerufen wurde. Besonders „Flambura Pândului“ beweist sich als sehr gut.

Die neuen Statuten des Kulturvereins „Graiul Romănesc“

Der Kulturverein „Graiul Romănesc“ hat in seiner letzten Generalversammlung gewisse Artikel seiner Statuten modifiziert, seine Tätigkeit sowohl bezüglich des Interesses für die Rumänen, die ausserhalb des Reiches leben, als auch für die entnationalisierten im Innern präzisierend. Man hat auch Normen für die Leitung sowie auch für die weitere Tätigkeit des Vereins festgestellt.

GRAIUL ROMĂNESC (The Roumanian Speech)

MONTHLY REVIEW OF THE CULTURAL SOCIETY „GRAIUL ROMĂNESC“

Vol. III, No. 2

February 1929

STUDIES

Our Diplomatic Body in countries with Roumanian minority
by Simon C. Măndrescu

Each legation or groupe of legations, representing general interests of a country, represents at the same time also special interests that depend from those countries or regions.

This principle is at the base of a certain measure taken by Japan, to call together in periodical meetings its representatives of a certain region, in order to harmonize their activity in specific questions of that region. The same principle have in view large and small states in the appointment of persons that are to represent their foreign affairs.

In a much higher degree ought we Roumanians to be guided by this principle, for we have altogether differens interests to defend in France, England, Italy, Germany or United States of America than in Czechoslovakia, Poland, Austria and Hungary and totaly different ones in the Scandinavian peninsula, in Turkey or Spain than those in the Balkan peninsula etc.

Hence also the difference in choosing the persons who are represent those interests. A special weighing and deliberation is required when those are to be chosen who will be charged to represent us in countries with an important Roumanian minority.

Our representatives in such countries must be in the first place apostles and missionaries, and muss know well the situation of the Roumanians in those countries.

We are aware of the delicacy of each interfearence in favour of our brothers, citizans of other states and we don't wish it. It should not happen, for the respective states should apply sincerely and doyalty the international conventions referring to minorities, as we are doing it. But if they not only don't apply them, but even smother any desire tho show itself as minority and

to develop as a distinct nationality, as unfortunately is the case of countries—they are not numerous—in which important Roumanian minorities are living? In such a case the things change.

A friendly interference and a certain attitude in the reports of our representatives with the officiality of that country, and with the Roumanian minority, is in the interest of the friendship and of our reports with the respective countries, for of the rights of our brothers are not respected, true friendship cannot exist. We have the advantage for us, that we cannot be accused of irredentist intentions, for we have nothing to do with irredentism.

My attitude as Roumanian minister in Albany, attitude born out of sincere love for the Roumanian Albanian citizens, did not interfere at all with the interests of Albany. The Roumanians began to feel as Roumanians and to pretend their rights to live and develop as such, becoming thus the more, useful and faithful citizens of the state of Albany. The inauguration of the Roumanian legation and consulates, the consecration of the Roumanian church at Coritza and other festivities with Roumanian national character were occasions when in the soul of those who had no national rights, began to germinate the hope for a better future.

And if they are disappointed?

At stake are everywhere, in Albany as elsewhere, not only the interests of our brothers, but also the dignity of Roumania, that cannot be indifferent to the rule to which our brothers are subjected in the countries in which they were scattered by fate.

Capable representatives can do much, very little or nothing those that ignore their vocation.

Ruthenized Roumanians in Bucovina
by Antony Holdas

In the northern part of Bucovina live a considerable number of Roumanians, who although by their costume, customs and ways of living recall the Roumanian, have lost their language. They are the ruthenized Roumanians.

The Austrian rule, disliking to have a compact mass of Roumanians, tried by all means to change the situation that existed before their occupation.

The Polish and Jews that came first, being of different religion and customs had no influence what so ever. So they used the system of colonisation with Ruthenians brought from Galicia, who had the same religion and their custom to those of the Roumanians, could do what what Polish and Jews could not realize: to come in intimate contact with Roumanians. The Roumanians learned beside his language also the Ukrainian, which was very easy, for the Austrians had introduced in the primary school the Ruthenian as principal language and in the village church, where there was mixed population, the priest was obliged to do his service in Ruthenian.

It is easily understood that in such circumstances the Roumanian lost little by little his language and also his nationality.

The priest had the charge of ruthenizing the names, who generally being also officer of the social state, added to the Roumanian name the ending *ciuc*, *schi* or, *ovici*, forming thus names like *Mateiciuc*, *Tarnawschi*, *Vasilovici* etc.

We can divide those ruthenized Roumanians into two categories: The greatest part, those conscious of their Roumanian origin; although they don't speak Roumanian, intend to remain Roumanians; the other part, although they have Roumanian names, having acquired a good situation through the renegation of their nation persist in their renegation.

Both of them deserve our special care, helping the first ones to learn Roumanian and making the others to understand the fault they have comitted.

NOTICES

Out of a Prayer book in Istro-Roumanian dialect, extracted of Prof. Leca Morariu's book „With our brothers“ which is being printed, is reproduced as model of language „The Lord's Prayer“.

The magazine „The Balkan Peninsula“, year VII. Nr. 1—2. has reappeared with a rich informative and literary content.

Two new magazines have appeared which are treating the Roumanian question in the Balkan-Peninsula:

„The Magazine of the Pind of Macedonia and of Timoc“ and „The Banner of the Pind“. Tho latter is the organ of the newly constituted Society of Roumanian-Macedonian students over borders. „The Banner of the Pind“ especially appears in very good conditions.

*The new Statutes of the Society
„Graiul Romănesc“ (Roumanian Speech)*

The Society „Graiul Romănesc“, modified at the last general meeting, a few articles of the statute, in order to state precisely the activites concerning their deep interest in the Roumanians living outside of the kingdom and for the denationalised ones within the country. They also established principles for conducting this institution and provided means for developing its action.